

Вызначаныя пераможцы XXVIII рэспубліканскага конкурсу «Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры»

З мэтай развіцця нацыянальнай культуры, прапаганды яе здабыткаў, збірання і распаўсюджвання фальклорна-этнаграфічнай спадчыны штогод сярод публічных бібліятэк краіны праводзіцца рэспубліканскі конкурс «Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры», што ладзіцца сумесна з ГА «Беларускі фонд культуры» ўжо не першы год.

Конкурс праводзіцца ў два этапы (абласны і рэспубліканскі) па чатырох намінацыях. Спачатку пераможцаў вызначаюць па абласнях, потым конкурсныя работы ацанявае высокапрафесійнае журы.

14 мая ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі ў ан-

лайн-рэжыме былі падведзены вынікі XXVIII рэспубліканскага конкурсу «Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры» за 2019 г. У склад кампетэнтнага журы традыцыйна ўвайшлі прадстаўнікі Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь, Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, абласных бібліятэк, цэнтралізаванай сістэмы публічных бібліятэк г. Мінска, грамадскага аб'яднання «Беларускі фонд культуры».

З дапамогай «воблачных» тэхналогіяў усе члены журы атрымалі магчымасць азнаёміцца з дасланымі матэрыяламі бібліятэк напярэдадні пасяджэння і пісьмовым галасаваннем вызначыць пера-

можцаў, адзначыць бібліятэкі да заахвочвання.

Сёлета ў конкурсе прынялі ўдзел 35 публічных бібліятэк: 14 цэнтральных і 21 бібліятэка-філіял, у тым ліку 3 дзіцячыя бібліятэкі, 15 гарпасялковых і сельскіх.

22 бібліятэкі-пераможцы і 10 бібліятэк, прадстаўленых журы да заахвочвання, атрымаюць узнагароды згодна з загадам Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь – дыпламы першай, другой, трэцяй ступеняў і грашовыя прэміі ў памерах 50-і, 40-а і 30-і базавых велічыняў адпаведна. Бібліятэкі, прадстаўленыя да заахвочвання, атрымаюць грашовыя прэміі ў памеры 10-і базавых велічыняў.

Год ад года бібліятэкі дэманструюць усё больш высокі інфарматыўны і афарміцельскі ўзровень, культуру падачы матэрыялаў: шматстаронкавае апісанне дзейнасці бібліятэк багата праілюстраванае мультымедыійнымі дадаткамі, каляровымі фотаздымкамі, яркімі буклетами, малюнкамі, вер-

шамі, рукапіснымі водгукамі чытачоў. Значная колькасць распрацовак выкананая як у тэкставым, так і ў электронным выглядзе, што сведчыць пра павелічэнне прымянення новых тэхналогіяў, у тым ліку і ў сельскіх бібліятэках.

(Пра пераможцаў чытайце на стар. 7)

Вызначаныя пераможцы XXVIII рэспубліканскага конкурсу «Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры»

(Працяг. Пачатак на стар. 1)

Найбольшая колькасць працаў была прадстаўленая ў намінацыі «**За пошукавую і даследчую працу**» – 11.

Першае месца сярод гарадскіх і раённых бібліятэк заняла *Гродзенская гарадская цэнтральная бібліятэка імя А. Макаёнка* за значную пошукавую і даследчую працу па вывучэнні аб'ектаў манументальнай скульптуры, знаёмства з лёсам людзей, падзеямі, што ўвекавечаныя ў помніках, мемарыяльных дошках і знаках. Вынікам гэтай працы стала выданне біябібліяграфічнага даведніка «Памяць горада Гродна ў манументальнай скульптуры» і адкрыццё для аддаленага карыстальніка электроннага інфармацыйнага рэсурсу «Манументальная памяць горада Гродна». Рэсурс паспеў трываць «прапісацца» ў прасторы інтэрнэта. Спасылкі на яго размешчаныя на сайтах Цэнтралізаванай бібліятэчнай сістэмы г. Гродна, Гродзенскага гарвыканкама, навуковай бібліятэкі Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы, на партале Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі.

На другое месца ў гэтай намінацыі вылучаная *Ганцавіцкая цэнтральная раённая бібліятэка імя В.Ф. Праскурава* за плённую пошукавую і даследчую працу па захаванні гістарычнай і культурнай спадчыны раёна праз рэалізацыю праекта «Вартыя памяці людской...» – па ўшанаванні памяці людзей, якія ўнеслі значны ўклад у гісторыю развіцця Ганцавіччыны. Праект прадугледжваў напісанне бібліятэкарамі невялікіх нататак у раённую газету «Савецкае Палессе» пра сваіх землякоў, якія шмат зрабілі для развіцця родных вёсак і Ганцавічаў, пакінулі добры след пасля сябе. За час рэалізацыі праекта было напісана 16 нататак, яны ўвайшлі ў зборнік «Вартыя памяці людской...». Гэты праект мае працяг і сёння.

Сярод гарпасялковых і сельскіх бібліятэк лепшай прызнаная *Сасноўская сельская бібліятэка Віцебскага раёна* за прадстаўлены імідж-праект «Радавод уладальнікаў зямлі сасноўскай». У ім вывучаны радавод землеўладальнікаў Магучых і Шавярноўскіх, нашчадкі якіх жывуць цяпер у Расіі і Польшчы. Так, бібліятэкар адшукала прамога нашчадка роду Магучых у 6-м пакаленні – Андрэя Анатольевіча Магучага, рэжысёра Санкт-пецярбургскага Вялікага драматычнага тэатра імя Г.А. Таўстанова; даведлася аб жыцці Уладзіміра Шавярноўскага, ваеннага інжынера-архітэктара, які жыў у Санкт-Пецярбургу і па ўласным праекце пабудоваў прыгожы дом-сядзібу ў нашым краі для сваёй маці.

Дыплом трэцяй ступені ў гэтай намінацыі прысуджаны *Цэнтральнай гарадской бібліятэцы імя А.І. Герцэна г. Гомеля* за ажыццяўленне доўгатэрміновых краязнаўчых праектаў: літаратурна-мастацкага салона «Сустрэчы на Замкавай», што з'яўляецца цэнтрам стасункаў творчай інтэлігенцыі горада і створаны для ўсіх, хто цікавіцца мясцовым літаратурным працэсам; Музея аўтографа, дзе сабрана больш за 2 000 аўтографаў выдатных людзей і які працуе як мастацкая галерэя; шэрага іншых. Тут створаная электронная паўнатэкставая база дадзеных «Віртуальны музей аўтографа», якая змяшчае інфармацыю аб персаналіях і дарыльшчыках, звесткі аб абставінах дарэння, тэксты аўтографаў.

Лепшай сярод бібліятэк, што размешчаныя ў сельскай мясцовасці, стала *Лунінская сельская бібліятэка Лунінецкага раёна* за плённую пошукавую дзейнасць па даследаванні і папулярызацыі матэрыялаў ураджэнца вескі Лунін – журналіста, пісьменніка

і даследчыка Мікалая Васільевіча Елянеўскага (1948 – 2003), стварэнне электроннага рэсурсу «Творческие поиски Николая Еленевского». Па ініцыятыве пісьменніка ў вёсцы Лунін быў пакладзены пачатак правядзення абласнога літаратурнага свята «Лунінская восень», вывучэння ўнікальнай працы «Беларуская граматыка» святара, мовазнаўцы Платона Ціхановіча (1838 – 1922). Гэта першая беларуская граматыка, у аснове якой ляжыць мова палешукоў. У бібліятэцы створаны музейны куток М.В. Елянеўскага з унікальнымі рэдкімі выданнямі яго калекцыі.

У намінацыю «**За падтрымку і развіццё чытання**» былі прадстаўлены 9 працаў.

Першае месца сярод гарадскіх і раённых бібліятэк журы прысудзіла *Нясвіжскай цэнтральнай раёнай бібліятэцы імя П. Пранузы* за сістэматычную і мэтанакіраваную працу па далучэнні дзяцей і бацькоў да чытання і рэгулярнага наведвання бібліятэкі, адрэджэнне традыцыяў сямейнага чытання, рэалізацыю культурна-асветніцкага праекта «Бібліякроха» (2017 – 2019). У рамках праекта праведзена шмат мерапрыемстваў для дзяцей-дашкольнікаў, якія падтрымліваюць і развіваюць цікаvasць да кнігі, чытання і бібліятэкі праз гульні. Працу над праектам бібліятэкары працягваюць.

Сярод бібліятэк, што размешчаныя ў сельскай мясцовасці, лепшай прызнаная *Баранавіцкая цэнтральная раённая бібліятэка імя Я. Чачота* за фармаванне актыўнага мясцовага культурнага асяроддзя і стварэнне лічбавай медыяпрасторы праз рэалізацыю бібліятэчных праектаў «Вяртаем вялікія імёны» (2018 – 2019) і «Адкрываем новыя імёны» (2018 – 2019). У рамках праектаў бібліятэкары актыўна прапа-

гандавалі жыццё і творчасць Адама Міцкевіча і знаёмлілі з творчасцю сучасных беларускіх аўтараў, у тым ліку аўтараў Баранавіцкага рэгіёну. У рабоце над праектамі былі паспяхова выкарыстаныя інтэрактыўныя формы правядзення масавых мерапрыемстваў: вэб-квэсты, квэст-гульні, прэзентацыі кніг, закладкі з QR-кодамі і інш.

Другую прэмію сярод гарадскіх і раённых бібліятэк атрымала *Слонімскай раённай бібліятэка імя Якуба Коласа* за інавацыйныя напярмкі, формы і метады актыўнага прасоўвання кнігі ў чытацкае асяроддзе. Месцам збору краязнаўчых матэрыялаў і распаўсюджвання літаратурнага краязнаўства, цікавых сустрэчаў з пісьменнікамі-землякамі, змястоўных экскурсіяў і аповедаў пра беларускія выданні стаў першы ў Гродзенскай вобласці музей беларускай кнігі, што змяшчае матэрыялы пра Якуба Коласа і вядомых слоніmsкіх пісьменнікаў. У рамках распрацаванага праекта «Свята слова, свята кнігі» ў бібліятэцы адбыліся Коласаўскія чытанні, прысвечаныя Дню беларускага пісьменства і 75-годдзю з Дня заснавання бібліятэкі. Падрыхтаваныя і прадстаўленыя на сайце бібліятэкі фактаграфічныя краязнаўчыя базы дадзеных уласнай генерацыі: «Літаратурная Слоніmsшчына» і «Знакамітыя людзі Слоніmsшчыны».

Сярод бібліятэк, што размешчаныя ў сельскай мясцовасці, лепшай адзначаная *Бабіцкая сельская бібліятэка Чачэрскага раёна* за азнаямленне чытачоў з гісторыяй роднага краю, выхаванне пачуцця гонару за слаўнае мінулае сваіх землякоў, паважлівае стаўленне да сваіх каранёў, культуры, традыцыяў і звычаяў. У рамках праграмы летніх чытанняў «Книголето – книжного цвета» арганізаваны праект «Библиолужок». На прылеглай да бібліятэкі тэрыторыі дзяцей чакае паплавец чытання, творчыя конкурсы і спартыўныя гульні, майстар-класы па вырабе закладак, выразанні фігурак, квілінгу і інш. Рукі дзяцей аматарскага аб'яднання «Мастерилка» рабіліся паштоўкі і габелены, вышыўка і вязанне, сувеніры і цацкі для выстаўкі, прыгожыя падарункі родным і сябрам.

Трэцяе месца заняла *Дрыбінская дзіцячая бібліятэка-філіял Магілёўскай вобласці* за вывучэнне і захаванне ўнікальнага рамяства Дрыбіншчыны – шапавальства, якое мае статус гісторыка-культурнай каштоўнасці Рэспублікі Беларусь. Дзеці і падлеткі – члены інтэрактыўна-спазнавальнага клуба «Мастерилка» наведваюць майстар-класы па валянні сувеніраў з авечай воўны. Упершыню ў рамках працы клуба выкарыстаная інавацыйная форма папулярызацыі кнігі – лэпбук. Так, зроблены лэпбук «Солнышко проснулось», прысвечаны жыццю і творчасці паэта-земляка В.С. Кудлачова. У далейшым плануецца выраб кніжак-раскладанак па творчасці іншых аўтараў-землякоў.

Вольга КАКШЫНСКАЯ,
галоўны бібліятэкар
Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі

(Заканчэнне ў наступным нумары)